

Olgu Sunumu

Mersin Univ Sağlık Bilim Derg 2022;15(2):393-397

doi:10.26559/mersinsbd.1066126

Nadir görülen ilginç bir ektopik karaciğer olgusu

 Recep Çağlar¹

¹ Mersin Şehir Eğtm. ve Araş. Hastanesi, Genel Cerrahi/Gastroenterolojik Cerrahi Kliniği, Mersin, Türkiye

Öz

Ektopik karaciğer; hepatik koristoma veya hepar succenturiatum olarak da bilinen ana karaciğere bağlı olmayan karaciğer dokusudur. Genellikle otopsi ve ameliyat esnasında tesadüfen saptanan nadir bir gelişimsel anomalidir. İnsidansının %0.24 ile %0.47 arasında değiştiği bildirilmiştir. En sık safra kesesinde görülmekle birlikte daha az oranda diğer organlarda da görülebilir. Karın ağrısı şikayeti ile polikliniğimize başvuran 38 yaşında kadın hastanın yapılan ultrasonografisinde multipl kolelitiazis tespit edildi. Elektif laparoskopik kolesistektomi esnasında safra kesesi üzerinde tesadüfen saptanan ve nadir görülen ilginç bir ektopik karaciğer olgusunu sunuyoruz. Safra kesesi içerisinde ve üzerinde yer işgal eden kitlelerin ayırıcı tanısında ektopik karaciğer dokusu akılda tutulması gereken bir anomalidir. Genellikle klinik olarak sessizdir ve tesadüfen bulunur. Eğer safra kesesinde patoloji varsa safra kesesi ile beraber rezeksiyonu, safra kesesi dışında ise artmış hepatoselüler malignite riski nedeniyle cerrahi tedavi önerilmektedir.

Anahtar Kelimeler: Ektopik karaciğer, hepatik koristoma, heterotopik karaciğer, safra kesesi

An interesting rare case of ectopic liver

Abstract

Ectopic liver is a liver tissue that is not connected to the main liver, also known as a hepatic choristoma or hepar succenturiatum. It's a rare developmental anomaly that is usually detected incidentally during autopsy and surgery. It's incidence has been reported to range from 0.24%-0.47%. It's most commonly seen in the gallbladder, but less frequently in other organs. Multiple cholelithiasis was detected in the ultrasonography of a 38-year-old female patient who applied to our outpatient clinic with the complaint of abdominal pain. We presented an interesting and rare case of ectopic liver incidentally detected on the gallbladder during elective laparoscopic cholecystectomy. Ectopic liver tissue is an abnormality that should be kept in mind in the differential diagnosis of masses occupying space in the gallbladder. It's usually clinically silent and found by chance. If there is pathology in the gallbladder, surgical treatment is recommended due to the risk of resection with the gallbladder and increased risk of hepatocellular malignancy if it's outside the gallbladder.

Keywords: Ectopic liver, gallbladder, hepatic choristoma, heterotropic liver

Yazının geliş tarihi: 01.14.2022

Yazının kabul tarihi: 16.05.2022

Sorumlu Yazar: Recep Çağlar, Mersin Şehir Eğtm. ve Araş. Hastanesi, Genel Cerrahi/Gastroenterolojik Cerrahi Kliniği, Mersin Tel: 0505 6807960, E-posta: rcaglarr@gmail.com

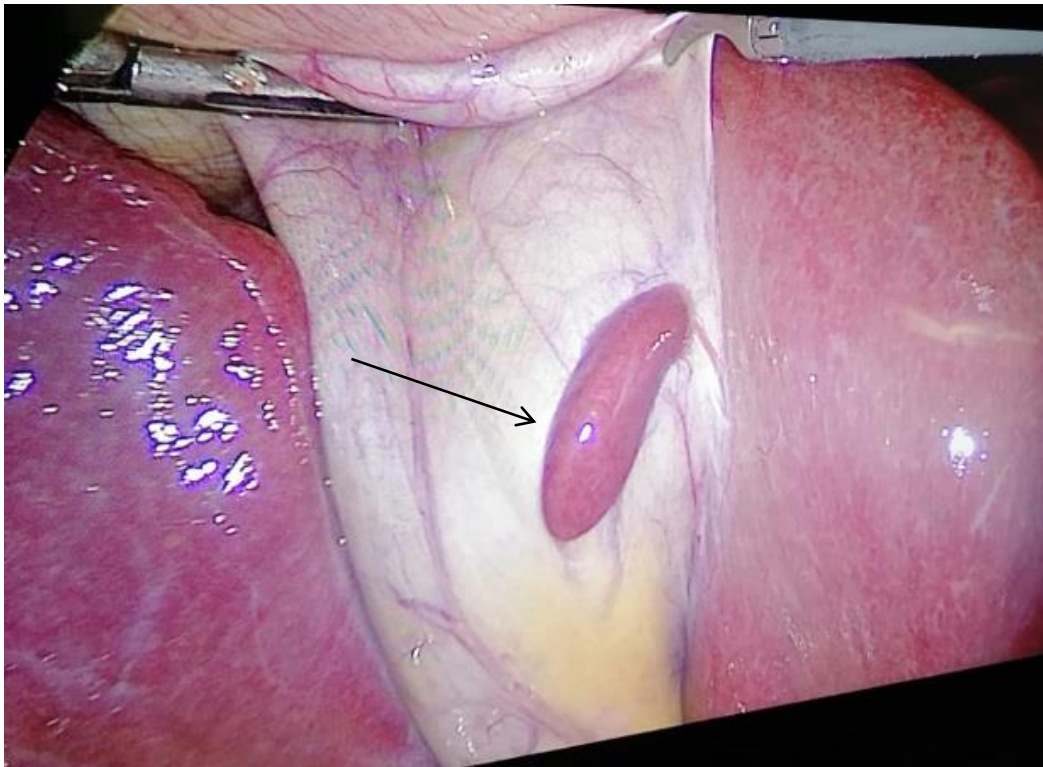
Giriş

Karaciğer dışında herhangi bir yerde bulunan ve karaciğer ile bağlantısı olan karaciğer dokusuna aksesuar karaciğer, ana karaciğerle bağlantısı olmayan ekstrahepatik karaciğer dokusuna ise ektopik karaciğer denir. Nadir görülen bir gelişim anomalisidir. En sık safra kesesinde görülmekle birlikte umbilikal kord, hepatik ligaman, mide, retroperiton ve toraks gibi farklı yerlerde de görülebilir.¹⁻⁴ Bu makalede laparoskopik kolesistektomi esnasında tesadüfen saptanan safra kesesi üzerinde lingual uzanımlı ektopik karaciğer olgusu sunulmaktadır.

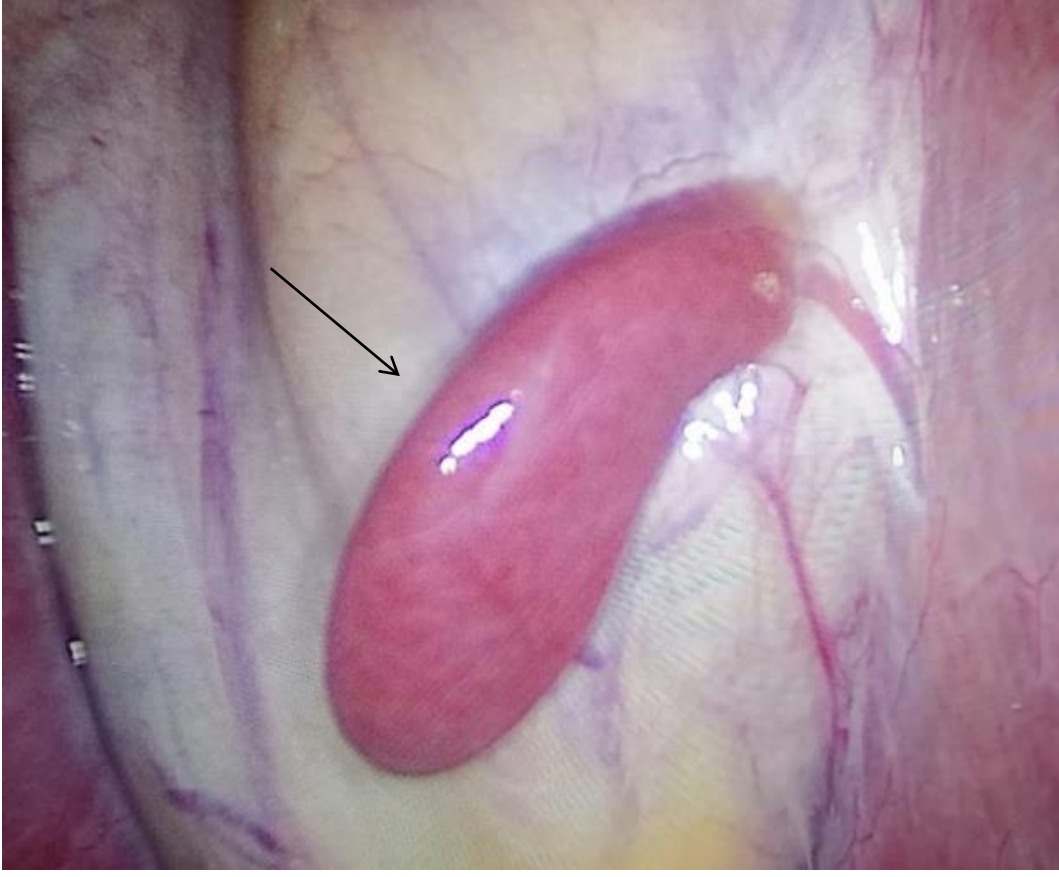
Olgu Sunumu

38 yaşında kadın hasta, polikliniğimize karın ağrısı şikâyeti ile başvurdu. Hastanın yapılan fizik muayenesinde epigastrik bölgede hafif hassasiyet dışında diğer sistem muayeneleri normal idi. Laboratuvar incelemesinde tam kan ve biyokimyasal kan tetkikleri

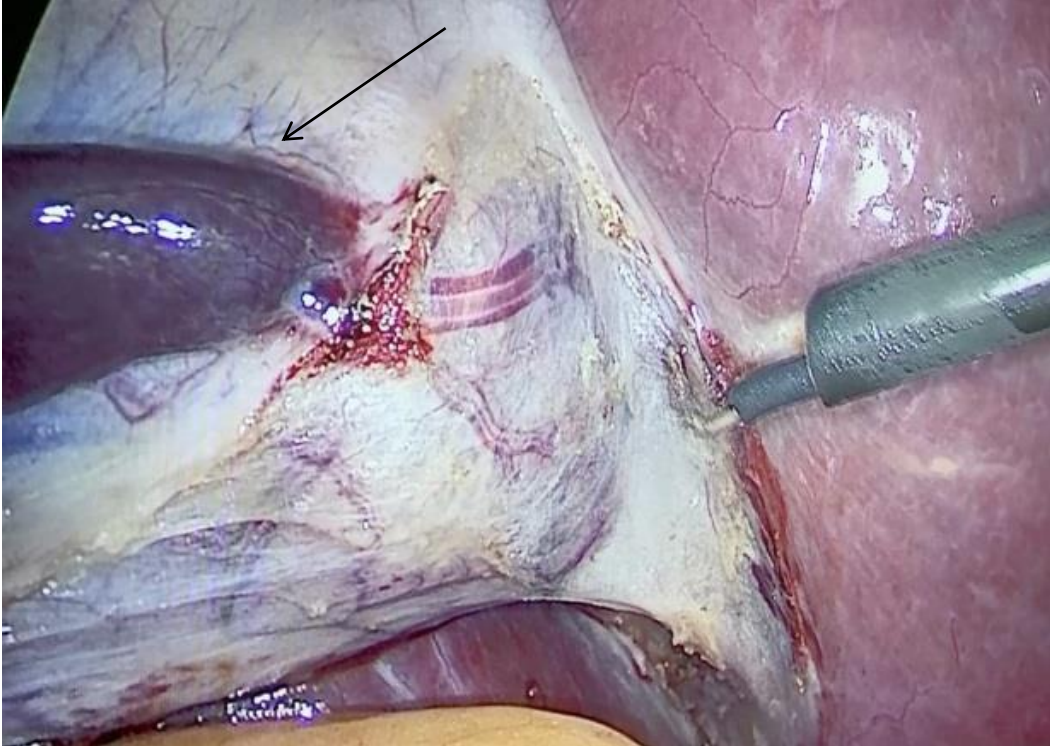
(karaciğer enzimleri ve bilirubin değerleri dahil olmak üzere) normal sınırlardaydı. Hastanın özgeçmişinde özellik yoktu. Ultrasonografi (USG) raporunda safra kesesinde multipl taşlar dışında başka patoloji raporlanmadı. Hasta elektif laparoskopik kolesistektomi için yatırıldı. Laparoskopik kolesistektomi esnasında safra kesesinin serbest peritoneal yüzeyinde safra kesesi boynuna bitişik kahverenkli 20*8*8 mm çaplı, karaciğerden bağımsız ve karaciğere benzeyen kitle izlendi (Resim 1, 2, 3, 4). İntraoperatif gözlemlerde ektopik karaciğer dokusunun kendine ait bir safra kanalı olmadığı ve safra drenajının doğrudan safra kesesine olduğu kanısına varıldı. Safra kesesi, üzerindeki kitle ile beraber eksize edildi. Postoperatif birinci gün şikayeti olmayan hasta patoloji sonucu ile poliklinik kontrolü önerilerek taburcu edildi. Poliklinik kontrolünde herhangi bir şikâyeti olmayan hastanın histopatolojik incelemesinde safra kesesi üzerindeki kitle normal karaciğer histolojisine sahip, ektopik karaciğer dokusu ile uyumlu olarak değerlendirildi

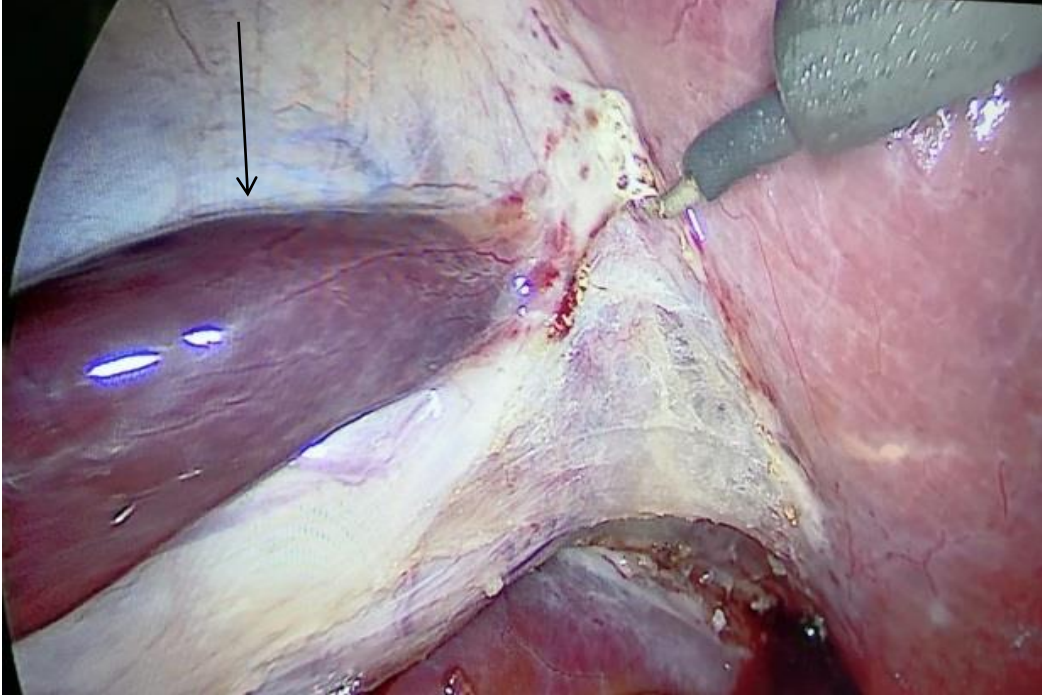
Resim 1. Ektopik karaciğer (intraoperatif)

Resim 2. Ektopik karaciğer (intraoperatif)

Resim 3. Ektopik karaciğer (intraoperatif)

Resim 4. Ektopik karaciğer (intraoperatif)

Tartışma

Ektopik karaciğer; karaciğerle aynı histopatolojik özelliklere sahip ancak karaciğer dışında anormal yerleşimde olan karaciğer dokusudur. Ayrıca koristoma ve hepar succenturiatum olarak da bilinir.⁵ Ektopik karaciğer ilk kez 1922'de Corsy tarafından tanımlandı.³ Laparoskopik kolesistektomi esnasında %0.7 oranında görüldüğü bildirilmiştir.⁶ Akbulut ve ark. (2020) tarafından yapılan ve haziran 2020'den önce yayınlanan makaleleri içeren bir literatür taramasında, ektopik karaciğer olan 91 olgu rapor edilmiştir. Ektopik karaciğer vakalarının üçte ikisinden fazlasının (%69.2) kolesistektomi esnasında tesadüfen tespit edildiği bildirilmiştir. Ayrıca canlı donör hepatektomi veya alıcı hepatektomi yapılan 4500 hastada sadece iki olguda (%0.04) ektopik karaciğer dokusu tespit edildiği bildirilmiştir.⁷ Bizim incelediğimiz 4500 kolesistektomi olgusunda ise sadece bir olguda (%0.02) ektopik karaciğer tespit edilmiştir.

Ektopik karaciğerin değişik lokalizasyonlarda görülmesini açıklayan çeşitli mekanizmalar öne sürülmüştür. Çoğu araştırmacı iki olası açıklama üzerinde hemfikir: İlki, ana karaciğerle orijinal

bağlantısının (hepatik ligaman) atrofisi veya gerilemesi ile birlikte karaciğerin aksesuar lobunun gelişimi, ikincisi ise pars hepatica'nın (hepatik divertikülün kranial kısmı) bir kısmının diğer bölgelere göç etmesi veya yer değiştirmesi, ana karaciğere orijinal kısmın bozulmasına veya azalmasına bağlı gelişmesidir.^{8,9}

Kanama, komşu organlara ve damarlara bası bulgularına ve torsiyone olması ile tekrarlayan karın ağrılarına sebep olabilir.⁶ Hepatosteatoz, siroz, tümör, hepatit gibi normal karaciğer hastalıkları ektopik karaciğerde de görülebilir.⁵ Ektopik karaciğer dokusunun histopatolojik incelemesinde karaciğer lobülü ile benzer yapıya sahip olmasına karşın, normal karaciğer dokusu ile kıyaslandığında önemli ölçüde hepatoselüler karsinom gelişme potansiyeline sahiptir. Bunun nedeni, engellenen vasküler beslenme ve biliyer drenaja bağlanmaktadır.^{5,7}

Biliyer atrezi, kaudal karaciğer lobunun olmaması, omfalosel, safra yolları kisti, kardiak anomali gibi konjenital anomalilerle birliktelik gösterebilir. Ancak safra kesesindeki ektopik karaciğer varlığı bu anomaliler ile birliktelik göstermez.¹⁰

Bizim hastamızda da herhangi bir konjenital anomaliye rastlanılmadı.

Nadir görüldüğünden ve küçük boyutlarda olduğundan dolayı tanısı genellikle zordur. Ancak abdominal ultrasonografi veya tomografide safra kesesi duvarında karaciğer ile aynı özelliklere sahip fokal kalınlaşmalarda ektopik karaciğer dokusu akla gelmelidir. Kesin tanı ultrasonografi eşliğinde yapılacak biyopsi ile konabilir. Safra kesesindeki ektopik karaciğer, safra kesesi serozası üzerinde (mezolu veya mezosuz) ve lümeninde görülebilir. Mezo içinde genellikle arter ve ven bulunur, safra kanalı bulunmaz.¹¹ Bizim hastamızda da USG'de tespit edilemeyen kitle, tesadüfen kolesistektomi esnasında tespit edildi. Safra kesesi serozası üzerinde intraoperatif ve histopatolojik olarak mezo ve kendine ait ayrı bir safra kanalı izlenmedi.

Sonuç

Ektopik karaciğer, genellikle abdominal ameliyatlar esnasında ve otopsielerde tesadüfen tespit edilen nadir bir anomalidir. Safra kesesinde tespit edilen kitlenin ayırıcı tanısında akla gelmelidir. Safra kesesi dışında meydana gelen ektopik karaciğer dokusunda artmış hepatoselüler malignite riski nedeniyle cerrahi tedavi düşünülmelidir. Safra kesesi ile ilişkili ektopik karaciğerde ise daha düşük malignite riski nedeniyle safra kesesi patolojileri var ise safra kesesi ile birlikte rezeksiyon önerilmektedir.

Kaynaklar

1. Kachi A, Bou Rached C, El-Helou E, Kanj M, Kansoun AH. Incidental finding of ectopic liver during laparoscopic cholecystectomy. *Am J Case Rep.* 2020; 3(21): e921410.
2. Karaca G, Özden H, Pehlivanlı F, Pekcici MR, Yıldırım Y. Ectopic liver tissue on the gallbladder: An incidental mass in laparoscopy. *Arch Iran Med.* 2016; 19(1): 78-79.
3. Martinez CA, de Resende HC Jr, Rodrigues MR, Sato DT, Brunialti CV, Palma RT.

Gallbladder associated ectopic liver: A rare finding during a laparoscopic cholecystectomy. *Int J Surg Case Rep.* 2013; 4(3): 312-315. doi: 10.1016/j.ijscr.2013.01.006

4. Vaideeswar P, Yewatkar D, Nanavati R, Bhuiyan P. Ectopic liver tissue in umbilical cord. *J Postgrad Med.* 2011; 57(3): 229-230.
5. Watanabe M, Matsura T, Takatori Y, et al. Five cases of ectopic liver and a case of accessory lobe of the liver. *Endoscopy.* 1989; 21(1): 39-42.
6. Sato S, Watanabe M, Nagasawa S, Niigaki M, S12akai S, Akagi S. Laparoscopic observations of congenital anomalies of the liver. *Gastrointest Endosc.* 1998; 47(2): 136-140.
7. Akbulut S, Demyati K, Ciftci F ve ark. Ectopic liver tissue (choristoma) on the gallbladder: A comprehensive literature review. *World J Gastrointest Surg.* 2020; 12(12): 534-548.
8. Thorsness ET. The relationship of True Luschke Ducts, adenoma and aberrant liver tissue in the wall of the human gallbladder. *Am J Clin Pathol.* 1941; 11(12): 878-881.
9. Lundy J, Johnson E, Edwards K, Rivera D. Laparoscopic management of gallbladder-associated ectopic liver. *JSL.* 2005; 9(4): 485-487.
10. Koh CE, Hunt R. Encountered during laparoscopic cholecystectomy. *Asian Surg.* 2007; 30(3): 227-230.
11. Hamdani SD, Baron RL. Ectopic liver simulating a mass in the gallbladder wall: Imaging findings. *ARJ.* 1994;162(3):647-648.